



D&P als maatschappelijk verbinder. “Hoezo?” hoor ik u denken. Ik werk op het [Titus Brandsma](#) en daar zien we ons zelf als wereldschool. Binnen deze visie proberen we onze leerlingen niet alleen wereldwijd te maken, maar ook maatschappelijk verbonden. De wereld is immers groter dan de rit van huis naar school en weer terug. Dit proberen we op verschillende manieren tot uiting te laten komen in onze school: van UNESCO-weken en leerlingencommissies tot authentieke opdrachten waarbij leerlingen zich inzetten voor de school en de maatschappij binnen de gegeven vakken. Zo proberen wij ook bij D&P deze maatschappelijke verbondenheid te verweven in ons onderwijs.

Als D&P-sectie zijn we altijd op zoek naar authentieke opdrachten. Via een collega met ervaring in het vluchtelingenwerk kwamen we zo in contact met het [AZC in Elden](#). Dit leek ons een mooie kans om ons vak te koppelen aan een reële situatie. Op de vraag aan de mensen van het AZC of wij als school en als D&P iets konden betekenen voor het AZC werd door hen meteen positief gereageerd. Al gauw kwamen we samen vervolgens op het idee binnen het Profieldeel [het organiseren van een activiteit](#) iets voor de kinderen van het AZC te doen. Het zou een activiteitenmiddag worden, waarbij alle deeltaken mooi konden aansluiten en het mes aan meerdere kanten zou snijden: D&P-leerlingen leren in een authentieke situatie, hun maatschappelijke horizon verbreden en de bewoners van het AZC komen op een positieve manier in aanraking met Nederlanders.



Binnen de verschillende teams kregen leerlingen de opdracht om een activiteit te ontwerpen voor de leeftijdsfase van de basisschoolkinderen van het AZC. Naast rekening houden met de leeftijd van de kinderen, was het ook de bedoeling dat onze leerlingen hun activiteiten baseerden op de ontwikkelgebieden die bij deze leeftijd horen om zo tot een aantrekkelijke activiteit voor hun doelgroep te komen.

Bij het bedenken van een activiteit komen natuurlijk ook veel praktische zaken kijken, zoals de voorzieningen die je tot je beschikking hebt. Om hier rekening mee te kunnen houden werden de teams uitgenodigd voor een rondleiding door het personeel van het AZC. Hiervoor moesten ze natuurlijk goede vragen bedenken om erachter te komen wat ze tot hun beschikking hadden. Daarnaast kregen ze zo ook meteen een beeld van hoe de dagelijkse gang van zaken in het AZC en voor een asielzoeker eruitzag. Aan de hand van deze informatie gingen de teams onderling regelmatig in overleg; ‘materieel en ruimte’ werden immers gedeeld. Onder verdere supervisie van de docenten zijn de leerlingen tot een mooi gezamenlijk event gekomen met een grote variëteit aan activiteiten, waaronder danslessen, schminksessies, knutselprojecten en heuse kookworkshops. Naast de activiteiten hebben twee teams zich ook beziggehouden met catering en gastheerschap, waarbij er natuurlijk ook rekening werd gehouden met de behoeften van de asielkinderen. De gastheren en -vrouwen vormden de rode draad tussen de verschillende onderdelen, en ontvingen en begeleiden de kinderen waar nodig.

20-80

D&P-opdrachten worden door ons gegeven op vaste projectdagen in de week volgens het concept van [20-80 learning](#). Dit wil zeggen dat 80% van de schoolweek wordt besteed aan de 'reguliere' lessen zoals je die doorgaans gewend bent en 20% van de tijd aan projectmatig onderwijs.

Dit noemen we de *20-dag*. Kenmerkend aan deze dag, naast het projectmatige element, is dat het onderwijs authentiek is en dat leerlingen zelf richting kunnen geven aan hun eigen leerproces. In deze 20% is het proces belangrijker dan het eindproduct. Hierbij neem je als docent meer een coachende rol aan waarbij je teams 'loslaat' op het 'veld' wat je voor hun klaar hebt gezet.



Daarbij werken verschillende vakdocenten intensief samen. Vakken zoals Nederlands en Engels sluiten aan op het actuele D&P-project van dat moment. Dit kan door aan te haken op het thema of opdrachten te bedenken die ondersteunend zijn aan de grote opdracht binnen D&P. De kracht van aanhaken op elkaars lessen is dat er voor de leerlingen een groter plaatje ontstaat en dat hetgeen wat ze leren ook toepasbaar is in authentieke situaties. In het beroepenveld staan vaardigheden immers ook niet op zich en werken expertises ook niet los van elkaar. Een mooie aanvulling die ze ook krijgen vanuit 20-80 learning is het vak PPC (Psychologie, Communicatie en Presenteren) naast het zichzelf leren presenteren, krijgen ze ook praktische info over de menselijke psyche en communicatie tussen individuen en groepen; vaardigheden die in niet alleen in de huidige opdracht maar ook in vele toekomstige werkvelden van pas komen.

“Leren door te doen en te ervaren. Binnen en buiten school”

Credo van 20-80 learning

Scrum

Binnen D&P werken we ook met de [SCRUM-methodiek](#). Dit is een manier van werken, waarbij voor leerlingen grotere projecten in overzichtelijkere en behapbare deeltaken wordt verdeeld. Deze taken worden vervolgens verdeeld onder de verschillende teamgenoten, waarbij rekening wordt gehouden met de kwaliteiten van de verschillende leerlingen. Aan het begin vullen leerlingen een kwaliteitskaart in, waarna de scrum-masters (teamcaptains) teams gaan samenstellen op basis van deze kwaliteiten en de opdracht die voor hun ligt. Een van de andere krachten van SCRUM is dat er tijdens de opdracht iedere les gereflecteerd wordt op het product maar vooral ook op proces. “Voldoen we nog aan de eisen van de opdrachtgever, hoe gaat de samenwerking, lopen teamleden tegen problemen aan en hoe is m'n eigen



functioneren? Door dit intensieve reflecteren kunnen zowel leerlingen als de docent bijtijds bijsturen en werken naar een bevredigend eindproduct. Omdat de D&P docenten ook als mentor gekoppeld zijn aan de leerlingen, geeft dit een geweldig bron van input voor begeleidingsgesprekken en LOB.

Je hoeft natuurlijk niet per se het hele concept van SCRUM of 20/80-learning te introduceren om gebruik te maken van de sterke kanten van deze methode. Kijk binnen je eigen schoolsituatie hoe je de samenwerking aan kan gaan met andere vakken om zo levensechte grotere opdrachten neer te zetten.

Workshops

Al met hadden we een mooie opdracht met een mooi uitgangspunt. Maar toch was het spannend. Het was wel een topic waar veel om te doen was en waar in de media niet een al te fraai beeld van werd gecreëerd. Voorvallen zouden schering en inslag zijn. Leerlingen waren hierdoor terughoudend of hadden een hele sterke mening van zichzelf of vanuit thuis. Daarnaast gingen we ook de samenwerking aan met een kwetsbare doelgroep; hoe zou dat uitpakken? Allemaal zaken die we in ons achterhoofd hielden. Maar vanuit onze eigen onderzoek en gesprekken met het AZC werden we gelukkig gerustgesteld en viel het in de praktijk allemaal reuze mee. Daarbij gingen de kinderen van het AZC graag het contact met andere kinderen aan. Dat vormde meestal een welkome afleiding van hetgeen wat ze hadden meegemaakt. Nu was het nog de kunst om onze leerlingen gerust te stellen en hun mening bij te stellen aan de hand van nieuwe input.



Weerstand

Omdat er natuurlijk nogal wat terughoudendheid was bij de leerlingen en om ze niet zomaar in het diepe te gooien, hebben we in de loop van de periode verschillende workshops gegeven en gastprekers uitgenodigd om de leerlingen te voorzien van inhoud over het thema maar ook in het aanleren van vaardigheden. Deze gaven we in carrousel-vorm waarbij teams iedere week konden inplannen bij welke workshops ze aanschoven. Deze werden veelal gegeven door docenten van D&P zelf, maar ook door collega's van andere vakken met specifieke knowhow. Bij de AZC-opdracht hebben we ook de orthopedagogen ingezet van onze scholengemeenschap. Deze hebben workshops gegeven over de verschillende leeftijdsfasen van kinderen en de verschillende ontwikkelgebieden waar ze doorheen lopen zoals taal en motoriek. Daarnaast werden ze per les voorzien van de nodig bronnen die ze konden raadplegen. Op basis hiervan konden ze hun activiteit op een gedegen manier ontwerpen en aan laten sluiten op hun doelgroep. Om leerlingen ook een beeld te geven over de leefwereld van asielzoekers hadden we gastsprekers uitgenodigd vanuit organisaties zoals Amnesty International en Vluchtelingenwerk. Dit waren mensen die met vluchtelingen werkten, maar ook ex-vluchtelingen die vertelden vanuit hun eigen ervaring. Op deze manier konden leerlingen zich niet alleen beter inleven en een heldere voorstelling vormen, maar ook hun mening bijstellen wanneer dingen niet zo rechtlijnig blijken te zijn als ze hadden gedacht. "Waarom slaan mensen op de vlucht? Wat maken ze allemaal mee? Hoe is hun bestaan hier in Nederland?" Op deze manier konden we leerlingen alvast voorbereiden op hun taak maar ook hun ontmoeting met de bewoners van het AZC.

Opbrengst en Groei



Ondanks onze eigen reserveringen liep de periode voorspoedig. De teams pakte de verschillenden taken goed op en deden serieus mee aan de workshops. Coachen gebeurde vooral op het gebied van samenwerken. Beetje bij beetje zagen we de meningen van de meeste leerling ook omdraaien. Natuurlijk bleven er ook nog een paar grote twijfelaars maar desalniettemin werkte ze wel mee aan de opdracht.

Het spannendste kwam toen de dag van de activiteitenmiddag daar was. Alle activiteiten waren bedachten en ontworpen, spullen waren gehaald, eten en drinken was geregeld en een tijd was afgesproken. Zouden ze allemaal op komen dagen ...?



En ja hoor, zelfs de grootste klagers en twijfelaars kwamen opdagen om met de hele ploeg richting het AZC te gaan. Binnen een mum van tijd hadden we de ruimte ingericht en stonden we te wachten tot de bus met kinderen zou arriveren. Op het moment dat kinderen binnen kwamen was het meteen volop actie. De gastheren/vrouwen begeleide de kinderen naar de activiteiten, leerlingen bij de activiteiten waren continue druk met vermaken en de catering voorzagen de kinderen na hun lange schooldag van de nodige snacks en drinken. Zonder te overdrijven liep de middag als een trein. Mooi was om te zien dat we als docent weinig hoefde bij te sturen. Tuurlijk hielden we overzicht maar de keren

dat we nodig waren was als er wat op was. De leerlingen konden elkaar heel goed vinden als er wat geregeld moest worden en stuurde elkaar aan indien nodig. Leerlingen namen hele andere rollen aan dan die we van ze op school gewend waren. Grote brede kerels waren kleine kinderen aan het begeleiden en de doorgaans teruggetrokken types waren ineens kinderen aan het schminken. Kortom voor ons als docenten was er genoeg waar te nemen op het gebied van verrassende groei.

Terugkijkend

Aan het eind van een opdracht laten we leerlingen op verschillende manieren terugkijken naar de opdracht: bijvoorbeeld op samenwerking, het geleverde product en hun eigen functioneren, maar we vragen ook hoe ze de opdracht en het evenement ervaren hebben. Geweldig is om te zien dat ze stuk voor stuk op hun eigen manier, hoe klein of groot dan ook, een groei hebben meegemaakt: niet alleen in het ontdekken van nieuwe kwaliteiten en in het samenwerken met anderen, maar ook in hun mening over asielzoekers; dat de wereld genuanceerder is en niet zo rechtlijnig als de media lijken te suggereren. Zelfs de grootste criticasters en meest terughoudende leerlingen hebben aan het eind hun meningen bijgesteld en waren positief in hun feedback.

De activiteitenmiddag heeft veel moois gebracht: geleerde vaardigheden, verbrede visies, blije kinderen en ouders, tevreden docenten en een nieuwe samenwerkingspartner in het AZC.



Zoek het buiten je grenzen

Mocht je in de toekomst een evenementenopdracht moeten bedenken, dan zou ik eens een zwakkere groep binnen de maatschappij kiezen als doelgroep voor je evenement; een groep die wel een steuntje in de rug kan gebruiken, behoefte heeft aan meer verbinding en waar leerlingen niet zo snel mee in aanraking komen. Laat ze eens uit hun comfort-zone komen. Laat ze ook groeien in beeld en meningen over de maatschappij. D&P kan wat dat betreft zoveel meer zijn dan de som van zijn leerdoelen of eindtermen. Naast het verbreden van hun horizon leren ze oude ingenomen stellingen los te laten opnieuw positie in te nemen.

[Danny Jaspers](#)

Docent D&P

[Titus Brandsma College](#), Velp

Volgt opleiding [Aeres Docent en kennismanager Dienstverlening en Producten](#)

Voor verdere informatie: d.jaspers@arentheemcollege.nl

Bronnenlijst

20-80 Learning (<https://20-80learning.nl/varianten/vmbo-mavo-bovenbouw/>)

Amnesty (<https://www.amnesty.nl>)

COA Elden (<https://www.coa.nl/nl/locatie/arnhem-elderhofseweg>)

Platform D&P-examenprogramma (<https://platformdenp.nl/d-p-onderwijs/examenprogramma-en-syllabus/>)

Reehorst, E., Van Rossum J. en Saris, S. (2019). Scrum @ school Guide. Creative Commons

Titus Brandsma College (<https://arentheemcollege.nl/titus-brandsma/>)

Vluchtelingenwerk (www.vluchtelingenwerk.nl)



Arentheem College

Titus Brandsma